

KOMPLEX HARMÓNIA

SAUSKA BORÁSZAT BŐVÍTÉSE, VILLÁNY

ÉPÍTÉSZ ARCHITECT: SUGÁR PÉTER DLA SZÖVEG TEXT: BERÉNYI MARIANNA FOTÓK PHOTOS: ZSITVA TIBOR

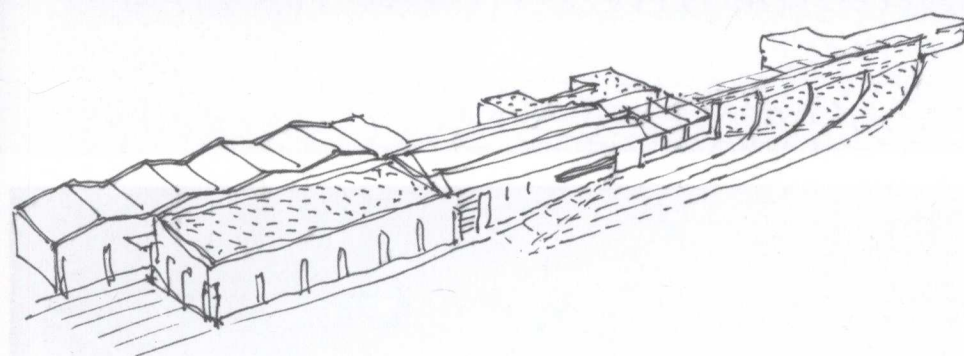
A Sugár Péter tervei szerint épített, majd egy új üzemegységgel kibővített épületegyüttest térben horizontálisan és vertikálisan végigjárható kisvárosként is értelmezhetjük. Időben a Sauska Pincészet számára kétségtelenül emlékezetes lesz az elmúlt év. A 2009-es Cuvée 5 nevű borukat – magyar borok történetében először – a legjobbnak ítélték a londoni Decanter World Wine Awards-on a vörösborok egyik legerősebb kategóriájában, miközben itthon végleges formát öntött a villányi borászatuk.

A több száz éves múltra visszatekintő borászatok szexepiljéhez hozzátartoznak a különböző korokban, különböző igénnyel és szándékkal megépített épületek, amelyeket az idő és a funkcionalitás érlelt egységes egészé. A szocialista kombinátok nyomán létrejövő magyar borászatok esetében ilyesmiről azonban szó sem lehet, hiszen csak keveseknek volt módja arra, hogy megfelelő minőségű épületegyüttest fejlesszenek tovább. Az pedig még ritkább, hogy egy ilyen gazdaság ugyanazon építész számára lehetőséget teremtsen egy korábban elkezdett épület bővítésére, újragondolására.

Amikor Sugár Pétert 2006-ban a Sauska felkérte, hogy tervezzen reprezentatív pincészetet villányi birtokukra, nagyon rövid idő jutott a tervek kidolgozására. Sugár eleinte egy „földből kinövő” épület koncepcióján gondolkodott, amelynek tervezését el kellett vetnie a szűk pályázati határidő miatt. Végül az akkor még keskeny telken három, karakteresen különálló, eltérő funkcióval rendelkező épület készült el, alapvetően lineáris elrendezésben, melyeket egy közös udvar fog össze. A tartályos erjesztő, a palackozó és a logisztikai raktár, valamint a fahordós pince terveiben megjelenhetett az a technológiai tapasztalat, amelyre a tervező többek között a Betonépítészeti Díjjal elismert tolcsvai Oremus Borászat tervezésekor tett szert, miközben építésszerűen is izgalmas terek jöttek létre. A zöldtető, a homlokzatra merőlegesen és párhuzamosan szerkesztett faszerkezetű tetők rendszere ritmust adott az épületnek, miközben a különböző egységek ornamentikája a villányi borászat különböző kulturális kapcsolataira is utal. Az épületegyüttes elemeiben egyszerre találjuk meg a szőlőhegyek egymás mellett sorakozó présházainak, illetve a téglagyárakhoz vagy a Csepel Művekhez hasonló téglaeépítésű ipari épületek-

ÉPÍTÉSZ TERVEZŐ LEADING ARCHITECT:
SUGÁR PÉTER – RADIUS B+S KFT.
ÉPÍTÉSZ MUNKATÁRSÁK FELLOW ARCHITECTS:
MÜLLNER PÉTER, VÁGI BENCE
STATIKA STRUCTURE:
NAGY ANDRÁS – BEND-STAT KFT.
ÉPÜLETGÉPÉSZET TECHNICAL INSTALLATIONS:
OLTVAI ANDRÁS, OLTVAI TAMÁS
– OLTVAI GÉPÉSZ STÚDIÓ KFT
ELEKTROMOS TERVEZÉS ELECTRICAL ENGINEERING:
IFJ. SAS GYULA – AKVILA-S KFT.
TÜZVÉDELME FIRE PROTECTION:
LIPINKA ZSOLT – TERAMIN BT
KÓSTOLÓTER BELSŐÉPÍTÉSZETE INTERIOR OF TASTING HALL:
SOMLAI TIBOR
SZOBRA SZULPTURE:
SZMRECSÁNYI BOLDIZSÁR BOLDI
KIVITELEZŐ MAIN CONTRACTOR:
MERKBAU KFT.
LÉTESÍTMÉNYFELELŐS PROJECT MANAGEMENT:
PUSKELY ILDIKÓ

nek ősképet, sőt a mediterrán kapcsolódási pontok sem hiányoznak.

A megrendelő hiába volt elégedett az elkészült pincézzel, az építésben maradt hiányérzet: csak a 2013-as bővítés tervezésekor fogadta el véglegesen a magastető verziót, amelyet ekkor megpróbált építészetileg újraértelmezni és kiteljesíteni. Pedig az évek alatt sokat formálódott az épület. Elkészültek az irodák, Somlai Tibor belsőépítészeti tervei alapján megtörtént a kóstolóter igényes belsőépítészeti kialakítása, Csernus Tibor festmények kerültek a falakra, Szmracsányi Boldizsár (Boldi) szobra a bejáratú udvar fókuszpontjává válhatott, a kóstolóteraszon pedig megépültek Európa akkor legnagyobb napvitorlái.

A második ütem nem kívánt változtatni a meglévő épület kapacitástan, célja a szőlőfeldolgozás területének növelése volt. Az első öt évben kiderült, hogy a szüretkor beérkező szőlő fogadására és feldolgozására kialakított manipulációs tér nem elegendő, az épület északnyugati oldalán ideiglenesen felállított sáterszerkezet nem optimális. Zárt, hűthető tárolóterre is szükség volt, hogy a beérkező nagymennyiségű szőlő hűtésével megelőzhessék a spontán erjedést. A pincében található fahordós erjesztőtér és a palackos tárolóter is kicsinek bizonyult. Emellett a megrendelő szerette volna, ha a szüreti munkások megfelelő körülmények között tudnak tisztálkodni, étkezni.

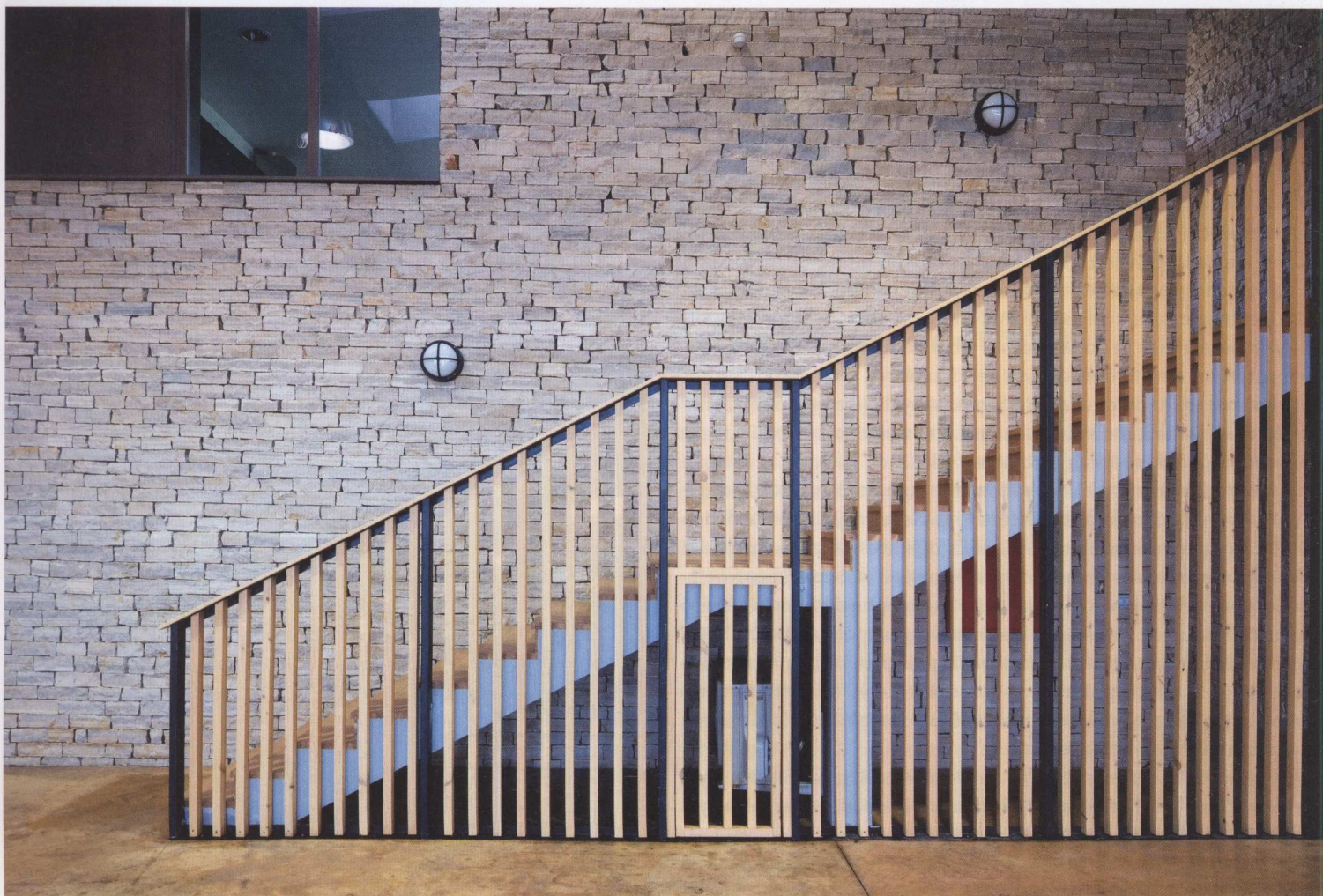
Az új, multifunkcionális szárny a meglévő épületegység Villány felőli végén kapott helyet, határos záróakkordként. Az ideiglenes sátrak helyére olyan fedett-nyitott csarnok került, amely nappal zárt épületnek tűnik. Csak sötétedés után, a belső világításnak köszönhetően rajzolódik ki a hátsó épület egyszerű, de látványos struktúrája. Az épület belső része

is tartogat meglepetéseket: két, funkciójában is elkülönülő egység tetőszerkezete hajtogatós játként van eltolva egymástól, lehetőséget adva a felső világításnak. A dupla hűtött raktár házátásra, fahordós erjesztésre, készrű tárolásra is alkalmas, míg az ideiglenes, szüreti munkákra kialakított tér már adott otthont esküvőnek, disznóölésnek. A tér egyik legszebb eleme az a letisztult formájú lépcső, amely kiváló példa az egész épületgyűttes finom anyaghasználatára. A galérián található személyzeti étkező és konyha ugyancsak több szerepet lát el, szüret után igé-

nyes vendégfogadótérként lehet használni, ahonnan gyönyörű kilátás nyílik a környező dombokra.

Az új épületegység mássága, a korábban elkészült elemekkel való sajátos koherenciája azon túl, hogy érzékelteti az egész borászat komplexitását, jelzi: a sokféleség akár építészeti szándékká is tud válni.

COMPLEX HARMONY

THE EXTENSION OF SAUSKA WINERY, VILLÁNY

The last year is undoubtedly a memorable one for Sauska Winery. Their wine of 2009 named Cuvée 5 has been the first Hungarian one rated as the best at London's Decanter World Wine Awards, whilst at home their winery in Villány took on its ultimate architecture. Built to designs by Péter Sugár and extended by an entirely new unit later on, the complex may be interpreted as a small town perambulable, both horizontally and vertically.

When Péter Sugár in 2006 was invited by the Sauska to design a representative winery for their farmland in Villány the deadline was extremely short. What Sugár had in mind initially was the concept of a building „growing from the ground”, but this design concept had to be discarded because of the pressing deadline of tendering. Eventually, a total of three buildings characteristically distant with their different functions were built on the site which was a narrow one then, following a basically linear arrangement united by a common yard. The second stage was not intended to change the

capacity of the existing building, and targeted to primarily extend the area used for the procession of grapes. The new multi-functional wing is an addition to the end of the existing building facing Villány, as a powerful follow-up. An open-closed hall replaced the temporary tents, which appears a closed structure at night. The simple yet spectacular silhouettes of the building at the back only outline after it gets dark, as a result of inner lighting. The interior of the building has its own surprises: the roofing of the two units also separated functionally are shifted from each other like a playful origami allowing for ceiling lighting. The double cooled store is suited to both fermentation in wooden barrels and storing finished products. The most beautiful part of this space is the stairs with crystallized forms which is also the best example of the sophisticated materials used throughout the complex. Housed in the gallery, the staff canteen and the kitchen also have more than just one function and thus double as a high-standard area suited to receive guests after grape-picking.

